

ผลกระทบของความฉลาดทางอารมณ์และศักยภาพทางบัญชีที่มีต่อความสำเร็จ  
ในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่  
Effects of Emotional Intelligence and Accounting Potential on  
Accounting Performance Success in the New Normal

ทัตฟ้า ลาขุณี, พรทิพย์ ชุ่มเมืองปัก

Thadfa Lakhunee, Porntip Shoommuangpak

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

Faculty of Business Administration,

King Mongkut's University of Technology North Bangkok

E-mail: tiptip\_bkk@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ ศักยภาพทางบัญชีและความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่ และ 2) ศึกษาผลกระทบของความฉลาดทางอารมณ์และศักยภาพทางบัญชีที่มีต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่ ดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ สืบค้นข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชี จำนวน จำนวน 352 ราย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ ศักยภาพทางบัญชีและความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่ โดยภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.29$ ) ความฉลาดทางอารมณ์ ( $\bar{X} = 4.28$ ) รายการที่สำคัญมากที่สุดได้แก่ ด้านความสามารถภายในตนเอง ( $\bar{X} = 4.34$ ) ศักยภาพทางบัญชี ( $\bar{X} = 4.31$ ) รายการที่สำคัญมากที่สุดได้แก่ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ( $\bar{X} = 4.36$ ) และความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่ ( $\bar{X} = 4.33$ ) รายการที่สำคัญมากที่สุดได้แก่ ด้านการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ( $\bar{X} = 4.38$ )

2. ความฉลาดทางอารมณ์ด้านความสามารถภายในตนเอง การปรับตัว การจัดการความเครียด การจัดการอารมณ์ตนเอง และศักยภาพทางบัญชีด้านจรรยาบรรณวิชาชีพและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องมีผลกระทบต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ได้รับบทความ: 13 มิถุนายน 2565; แก้ไขบทความ: 4 กรกฎาคม 2565; ตอรับตีพิมพ์: 4 กรกฎาคม 2565

Received: June 13, 2022; Revised: July 4, 2022; Accepted: July 4, 2022

**คำสำคัญ:** ความฉลาดทางอารมณ์, ศักยภาพทางบัญชี, ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน, นักบัญชี, ยุควิถีชีวิตใหม่

### Abstract

The purpose of this research are 1) to study emotional intelligence accounting potential and accounting performance success of accountants in the new normal and 2) to study the impact of emotional intelligence and accounting potential on accounting performance success in new normal. This study was conducting quantitative research. Survey data with questionnaires from 352 accountants who working in accounting firms.

#### The research result fines that:

1. Effects of emotional intelligence and accounting potential on accounting performance success in the new normal. Overall, the significance level was at a high level ( $\bar{X} = 4.29$ ), emotional intelligence ( $\bar{X} = 4.28$ ) the most valuable aspect was intrinsic ability ( $\bar{X} = 4.34$ ), accounting potential ( $\bar{X} = 4.31$ ) the most valuable aspect was accounting professional ethics ( $\bar{X} = 4.36$ ), and accounting performance success in the new normal ( $\bar{X} = 4.33$ ) the most valuable aspect was use technology effectively ( $\bar{X} = 4.38$ ).

2. The hypothesis testing results, it was found that emotional intelligence in aspects of self-efficacy, adaptation, stress management, self-management emotion and accounting potential in professional ethics and continuous learning has an impact on accounting performance success in the new normal with statistical significance at the 0.001 level.

**Keywords:** Emotional Intelligence, Accounting Potential, Accounting Performance Success, Accountant, New Normal

### 1. บทนำ

จากการที่ประเทศไทยพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ตั้งแต่ไตรมาสที่ 3 พ.ศ. 2563 ถึงไตรมาสที่ 3 พ.ศ. 2564 จำนวน 3,569, 3,594, 25,269, 229,246 และ 1,374,229 ตามลำดับ และมีแนวโน้มว่าจะมีผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้น (กรมควบคุมโรค กระทรวง

ได้รับบทความ: 13 มิถุนายน 2565; แก้ไขบทความ: 4 กรกฎาคม 2565; ตอรับตีพิมพ์: 4 กรกฎาคม 2565

Received: June 13, 2022; Revised: July 4, 2022; Accepted: July 4, 2022

สาธารณสุขสาธารณสุข, 2564: ออนไลน์) ทำให้ธุรกิจขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ได้รับผลกระทบในการดำเนินงาน การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินของแต่ละจังหวัดส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อภาคเอกชนและผู้ประกอบการทุกระดับ ตลอดจนการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก (กองยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2564: ออนไลน์) หลายองค์กรที่เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับต่อสถานการณ์ในรูปแบบนี้แล้วอาจไม่ได้รับผลกระทบในด้านการปฏิบัติงานเนื่องจากมีความพร้อมของระบบปฏิบัติการภายในองค์กร แต่ในองค์กรที่ไม่มีแผนการรองรับการดำเนินงานในลักษณะนี้จะต้องหาวิธีปฏิบัติและแนวทางแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะส่วนงานของวิชาชีพบัญชีซึ่งมีความจำเป็นต้องทำงานโดยใช้เอกสารประกอบการทำงานเป็นจำนวนมากและเอกสารส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบของกระดาษที่ไม่สามารถนำออกนอกสำนักงานได้ ในขณะที่สถานการณ์ส่งผลให้บุคลากรในสำนักงานบัญชีต้องนำงานกลับไปทำที่บ้าน (Work from Home) นอกจากนี้ผลการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาการขาดทุน โดยสำนักงานบัญชีที่มีผลการดำเนินงานที่ขาดทุนตั้งแต่ พ.ศ. 2559-2563 มีจำนวน 1,082, 1,199, 1,379, 1,517, และ 1,715 แห่ง ตามลำดับ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2564: ออนไลน์) ผลการขาดทุนของสำนักงานบัญชีเกิดจากข้อบกพร่อง เช่น เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี การบันทึกบัญชี รวมถึงการจัดทำและการนำเสนอรายงานทางการเงิน เป็นต้น ข้อบกพร่องดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือในการปฏิบัติงานของนักบัญชี

ดังนั้น นักบัญชีจะต้องมีความรู้ ความสามารถ รวมถึงปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบัญชีอย่างเคร่งครัด มุ่งมั่นพัฒนาความรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่องและนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชี ทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดความพึงพอใจ จากสถานการณ์ในยุควิถีชีวิตใหม่ที่เกิดการติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ทำให้สำนักงานบัญชีซึ่งมีผลการดำเนินงานที่ขาดทุนอยู่แล้วและต้องปรับเปลี่ยนการทำงานเป็นรูปแบบออนไลน์ ขาดการสื่อสารกันต่อหน้า ศักยภาพการปฏิบัติงานน้อยลง อาจเกิดการทุจริต การจัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงินไม่ทันตามเวลาที่กำหนด การปรับเปลี่ยนเช่นนี้อาจส่งผลให้สำนักงานบัญชีขาดทุนอย่างต่อเนื่อง และยังคงรับมือกับสถานการณ์การติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) จึงทำให้นักบัญชีต้องมีความฉลาดทางอารมณ์ (Bar-On, 1997: 13-25) ในการจัดการอารมณ์ของตนเองเพื่อปรับตัวในสถานการณ์ในยุควิถีชีวิตใหม่ ทำให้ต้องเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานมากขึ้น รวมถึงมีการเปิดรับแนวคิดและข้อมูลใหม่โดยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณทางวิชาชีพอย่างเคร่งครัด (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2564: ออนไลน์)

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาผลกระทบของความฉลาดทางอารมณ์และศักยภาพทางบัญชีที่มีต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่เพื่อนำมาพัฒนานักบัญชีให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานด้านบัญชีให้ประสบความสำเร็จในยุควิถีชีวิตใหม่ที่นักบัญชีกำลังเผชิญกับสถานการณ์อยู่ในปัจจุบัน

## 2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ ศักยภาพทางบัญชี และความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของความฉลาดทางอารมณ์และศักยภาพทางบัญชีที่มีต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่

## 3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

**3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา** คือ นักบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีจำนวน 2,950 ราย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2564: ออนไลน์) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวน 352 รายใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Sampling) โดยการจับสลาก (Lottery Method) (Koul, 1984: 108)

**3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** คือ แบบสอบถามซึ่งจัดทำจากการประยุกต์แนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญตามผลการตรวจสอบดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ซึ่งเกินกว่า 0.50 (Rovinelli & Hambleton, 1977: 49-60) แล้วนำไปทดลองใช้ (try-out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ต้องการศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 30 คน (Grove, Burns, & Gray, 2013: 268) จากนั้นวิเคราะห์ค่า Cronbach Alpha ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) เท่ากับ 0.956 ซึ่งเกินกว่า 0.70 (Nunnally & Bernstein, 1978: 248-292) ดังนั้นเนื้อหาในแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้

จากนั้น ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลรายชื่อและที่อยู่ของนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชี จำนวน 325 คน จากฐานข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (2564: ออนไลน์) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Sampling) โดยการจับสลาก

(Lottery Method) (Koul, 1984: 108) ติดต่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือเข้าสัมภาษณ์จากแบบสอบถาม หากไม่สะดวกให้เข้าพบจะใช้วิธีการส่งแบบสอบถามและรับกลับทางไปรษณีย์ และทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อครบ 15 วัน มีแบบสอบถามตอบกลับมา จำนวน 145 ฉบับ ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับมีความสมบูรณ์ จำนวน 140 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 43.08 ซึ่งมากกว่าร้อยละ 20 (Aaker, Kumar & Day, 2001: 751) และทดสอบความลำเอียงจากการไม่ตอบแบบสอบถามกลับมา (Non-Response Bias) ใช้ t-test โดยนำข้อมูลด้านเพศของกลุ่มตัวอย่างที่ส่งคืนแบบสอบถามเร็วและช้า พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Armstrong & Oventon, 1977: 396-402) จากนั้น ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายชื่อในส่วนของการหาค่าถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ด้วยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ในส่วนของข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าด้วยการหาค่า Cronbach Alpha สำหรับการวิจัยครั้งนี้ในส่วนข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ด้วยการวิเคราะห์ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.474-1.117 ส่วนข้อคำถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlated Item-Total Correlation) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.301-0.460 และทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.885 ซึ่งเกินกว่า 0.70 (Nunnally & Bernstein, 1994: 248-292)

**3.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย** การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ทั้งสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านสังคมศาสตร์ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ ศักยภาพทางปัญญา และความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่ มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(Standard Deviation: S.D.) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) และทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis)

#### 4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลกระทบความฉลาดทางอารมณ์และศักยภาพทางบัญชีที่มีต่อความสำเร็จของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

**ตารางที่ 1** ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่

| รายการ                  | ร้อยละ |
|-------------------------|--------|
| เพศหญิง                 | 66.20  |
| อายุ 31-35 ปี           | 46.00  |
| ประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี | 56.50  |
| ระดับการศึกษาปริญญาโท   | 48.00  |
| ตำแหน่งงานบัญชี         | 51.99  |

จากตารางที่ 1 พบว่า นักบัญชีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.20 อายุระหว่าง 31-35 ร้อยละ 46.00 มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี ร้อยละ 56.50 ระดับการศึกษาปริญญาโท ร้อยละ 48.00 และปฏิบัติงานในตำแหน่งนักบัญชี ร้อยละ 51.99

**ตารางที่ 2** ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความฉลาดทางอารมณ์ ศักยภาพทางบัญชี และความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่โดยภาพรวม

| ความฉลาดทางอารมณ์ ศักยภาพทางบัญชี และ<br>ความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชี<br>ในยุควิถีชีวิตใหม่ | $\bar{x}$ | S.D. | ระดับ<br>ความสำคัญ |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|--------------------|
| ภาพรวม                                                                                              | 4.29      | 0.24 | มาก                |
| ความฉลาดทางอารมณ์                                                                                   | 4.28      | 0.26 | มาก                |
| 1. ด้านความสามารถภายในตนเอง                                                                         | 4.34      | 0.33 | มาก                |
| 2. ด้านการปรับตัว                                                                                   | 4.31      | 0.37 | มาก                |
| 3. ด้านการจัดการความเครียด                                                                          | 4.28      | 0.41 | มาก                |
| 4. ด้านการจัดการอารมณ์                                                                              | 4.17      | 0.45 | มาก                |
| ศักยภาพทางบัญชี                                                                                     | 4.31      | 0.32 | มาก                |
| 5. ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ                                                                             | 4.36      | 0.38 | มาก                |
| 6. ด้านการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง                                                                    | 4.26      | 0.46 | มาก                |

|                                                        |      |      |     |
|--------------------------------------------------------|------|------|-----|
| ความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่ | 4.33 | 0.28 | มาก |
| 7. ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล                          | 4.31 | 0.40 | มาก |
| 8. ด้านการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ               | 4.38 | 0.38 | มาก |
| 9. ด้านกระบวนการคุณภาพในการปฏิบัติงาน                  | 4.32 | 0.37 | มาก |
| 10. ด้านการตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย              | 4.30 | 0.41 | มาก |

จากตารางที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.29$ ) ความฉลาดทางอารมณ์ ( $\bar{X} = 4.28$ ) ศักยภาพทางบัญชีของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่ ( $\bar{X} = 4.31$ ) และความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่ ( $\bar{X} = 4.33$ )

**ตารางที่ 3** ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ ศักยภาพทางบัญชี และความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่

| ตัวแปร                    | ความสามารถภายในตนเอง | การปรับตัว | การจัดการความเครียด | การจัดการอารมณ์ | จรรยาบรรณวิชาชีพ | การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง | ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน | ค่าความแปรปรวนที่สูงเกินความเป็นจริง (VIF) |
|---------------------------|----------------------|------------|---------------------|-----------------|------------------|---------------------------|---------------------------|--------------------------------------------|
| ความสามารถภายในตนเอง      | 1                    |            |                     |                 |                  |                           |                           | 1.463                                      |
| การปรับตัว                | 0.355**              | 1          |                     |                 |                  |                           |                           | 1.422                                      |
| การจัดการความเครียด       | 0.302**              | 0.244*     | 1                   |                 |                  |                           |                           | 1.143                                      |
| การจัดการอารมณ์           | 0.268**              | 0.139*     | 0.191*              | 1               |                  |                           |                           | 1.101                                      |
| จรรยาบรรณวิชาชีพ          | 0.297**              | 0.308*     | 0.141*              | 0.106*          | 1                |                           |                           | 1.161                                      |
| การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง | 0.442**              | 0.462*     | 0.161*              | 0.192**         | 0.158**          | 1                         |                           | 1.445                                      |
| ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน | 0.463**              | 0.549*     | 0.237*              | 0.263**         | 0.445**          | 0.595**                   | 1                         |                                            |

\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 \*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของความฉลาดทางอารมณ์ ศักยภาพทางบัญชี และความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่ มีจำนวน 21 คู่ โดยมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 20 คู่ มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ซึ่งแต่ละคู่มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง (Hinkle, 1998: 118)

**ตารางที่ 4** การวิเคราะห์สมการถดถอนเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบผลกระทบของความฉลาดทางอารมณ์และศักยภาพทางบัญชีที่มีต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่

| ตัวแปรอิสระ                                       | ตัวแปรตาม<br>ความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชี<br>ในยุควิถีชีวิตใหม่ |                     |
|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|---------------------|
|                                                   | สมการที่ 1                                                              | สมการที่ 2          |
| ความฉลาดทางอารมณ์                                 | 0.304***<br>(0.047)                                                     |                     |
| ด้านความสามารถภายในตนเอง                          |                                                                         | 0.830**<br>(0.037)  |
| ด้านการปรับตัว                                    |                                                                         | 0.183***<br>(0.033) |
| ด้านการจัดการความเครียด                           |                                                                         | 0.022<br>(0.027)    |
| ด้านการจัดการอารมณ์                               |                                                                         | 0.061**<br>(0.024)  |
| ศักยภาพทางบัญชี                                   | 0.483***<br>(0.037)                                                     |                     |
| ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ                              |                                                                         | 0.198***<br>(0.029) |
| ด้านการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง                     |                                                                         | 0.232***<br>(0.027) |
| ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Adj. R <sup>2</sup> )  | 0.529                                                                   | 0.544               |
| ค่าความแปรปรวนที่สูงเกินความเป็นจริง (VIF) สูงสุด | 1.351                                                                   | 1.463               |

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของความฉลาดทางอารมณ์และศักยภาพทางบัญชีที่มีต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่ พบว่า

H<sub>1</sub>: ความฉลาดทางอารมณ์มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่

H<sub>1a</sub>: ความฉลาดทางอารมณ์ด้านความสามารถภายในตนเองมีผลกระทบต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่

H<sub>1b</sub>: ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการปรับตัวมีผลกระทบต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่

H<sub>1c</sub>: ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการความเครียดไม่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่

H<sub>1d</sub>: ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการอารมณ์มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่

H<sub>2</sub>: ศักยภาพทางบัญชีมีผลกระทบต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่

H<sub>2a</sub>: ศักยภาพทางบัญชีด้านจรรยาบรรณวิชาชีพมีผลกระทบต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่

H<sub>2b</sub>: ศักยภาพทางบัญชีด้านการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องมีผลกระทบต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่

## 5. อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นสำคัญที่ได้พบจากการวิจัยในเรื่องผลกระทบของความฉลาดทางอารมณ์และศักยภาพทางบัญชีที่มีต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่ ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายเพื่อสรุปเป็นข้อยุติ โดยมีการนำเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิงสนับสนุนหรือขัดแย้ง ดังนี้

5.1 ในการปฏิบัติงานด้านบัญชี สิ่งที่นักบัญชีให้ความสำคัญกับความฉลาดทางอารมณ์ของตนเอง ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถภายในตนเอง การปรับตัว การจัดการความเครียด และการจัดการอารมณ์ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานด้านบัญชีเพื่อเพิ่มความสำเร็จในการปฏิบัติงานให้กับตนเองและสำนักงานบัญชีต่อไป สอดคล้องกับ (พิมพ์ภรณ์, 2563: 57-58) และ (Phan, Mai & Nguyen, 2021: 1021-1034) ที่พบว่า นักบัญชีที่นำความฉลาดทางอารมณ์ของตนเองมาใช้ในการปฏิบัติงานด้านบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่ จะทำให้เกิดความสำเร็จในหน้าที่การงาน

5.2 ในการปฏิบัติงานของนักบัญชีสิ่งสำคัญที่ควรให้ความสนใจคือ ศักยภาพทางบัญชีของนักบัญชีที่ประกอบด้วย จรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชี และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยนักบัญชีที่มีจรรยาบรรณในวิชาชีพสามารถปฏิบัติงานด้านบัญชีด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เที่ยงธรรม รักษาความลับ รวมถึงมีความโปร่งใสเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือและความภาคภูมิใจในวิชาชีพบัญชีและในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักบัญชีได้ก้าวทันเทคโนโลยีดิจิทัลที่เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติงานด้านบัญชีส่งผลทำให้การปฏิบัติงานด้านบัญชี

เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการเรียนรู้ด้านธุรกิจ เนื่องจากในยุคปัจจุบันรูปแบบและลักษณะการดำเนินงานธุรกิจได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอย่างมาก การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสำหรับนักบัญชีจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อช่วยผู้บริหารสำนักงานบัญชีวางแผนกลยุทธ์วางแผนการตลาด รวมถึงหาประสบการณ์ใหม่เพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับตนเอง สอดคล้องกับ (สุลิตา, อรยา และธิตีรัตน์, 2563: 124-132) และ (Lase & Edward, 2021: 326-338) ที่พบว่า ศักยภาพของนักบัญชีเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติงานด้านบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่ประสบความสำเร็จ

5.3 นักบัญชีควรให้ความสำคัญกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานและควรพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และศักยภาพทางวิชาชีพเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงานโดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น โปรแกรมบัญชีออนไลน์ โปรแกรม Zoom, Google Meet เป็นต้น การใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ ระบบการรักษาความปลอดภัย เป็นต้น กระบวนการคุณภาพในการปฏิบัติงาน เช่น ปฏิบัติงานด้านบัญชีอย่างถูกต้องและทันเวลา แก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ เป็นต้น และการตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งลูกค้า เพื่อนร่วมงาน รวมถึงนักลงทุนได้อย่างน่าพอใจ สอดคล้องกับ (พิมพาภรณ์, 2563: 57-58) (สุลิตา, อรยา และธิตีรัตน์, 2563: 124-132) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ (Phan, Mai & Nguyen, 2021: 1021-1034) (Lase & Edward, 2021: 326-338) และ (Huy & Phuc, 2021: 73-94) ที่พบว่า นักบัญชีที่นำความฉลาดทางอารมณ์และศักยภาพทางวิชาชีพด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงานด้านบัญชีจะได้รับจากยอมรับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในยุควิถีชีวิตใหม่ได้เป็นอย่างดี

5.4 ความฉลาดทางอารมณ์ด้านความสามารถภายในตนเอง การปรับตัว การจัดการความเครียด การจัดการอารมณ์ตนเอง รวมถึงศักยภาพทางบัญชีด้านจรรยาบรรณวิชาชีพและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความสำเร็จของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่ เนื่องจากนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่จะต้องปรับตัวโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงานด้านบัญชี จัดการความเครียดและอารมณ์ของตนเอง รวมถึงมีทักษะและจรรยาบรรณวิชาชีพและการเรียนรู้ในด้านบัญชีอย่างต่อเนื่องจะส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านบัญชีได้ดี สอดคล้องกับ (พิมพาภรณ์, 2563: 57-58) (สุลิตา, อรยา และธิตีรัตน์, 2563: 124-132) รวมถึงสอดคล้องกับ (Phan, Mai & Nguyen, 2021: 1021-1034) (Lase & Edward, 2021: 326-338) และ (Huy & Phuc, 2021: 73-94) ที่พบว่า ทั้งความฉลาดทางอารมณ์และศักยภาพทางบัญชีของนักบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่

5.5 นักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่จะต้องมีทั้งความฉลาดทางอารมณ์ด้านความสามารถภายในตนเอง การปรับตัว การจัดการความเครียด การจัดการอารมณ์ตนเอง สอดคล้องกับ (พิมพาภรณ์, 2563: 57-58) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ (Phan, Mai & Nguyen, 2021: 1021-1034) ที่พบว่า นักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่ควรมีความฉลาดทางอารมณ์ในการปฏิบัติงานด้านบัญชี รวมถึงศักยภาพทางบัญชีด้านจรรยาบรรณวิชาชีพและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องซึ่งมีกระทบต่อความสำเร็จของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่ สอดคล้องกับ สุลีตา, อรยา และอิทธิรัตน์, 2563: 124-132) (Lase & Edward, 2021: 326-338) และ (Huy & Phuc, 2021: 73-94) ที่พบว่า ศักยภาพทางบัญชีเป็นสิ่งสำคัญสำหรับ นักบัญชี เนื่องจากในยุควิถีชีวิตใหม่นักบัญชีจะต้องมีทั้งความรู้ด้านทักษะทางวิชาการบัญชี จรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี การเรียนรู้ด้านบัญชีอย่างต่อเนื่อง สิ่งดังกล่าวเรียกว่า Intelligence Quotient: IQ และจะต้องมีความฉลาดทางอารมณ์ทั้งความสามารถภายในตนเอง ปรับตัว จัดการความเครียด จัดการอารมณ์ตนเอง สิ่งดังกล่าวเรียกว่า Emotional: EQ จะส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่ แต่อย่างไรก็ตามพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการความเครียดไม่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่ ซึ่งขัดแย้งกับพิมพาภรณ์ (2563: 57-58) เนื่องจากในยุควิถีชีวิตใหม่นักบัญชีต้องเผชิญกับความเครียดในเรื่องการเฝ้าระวังการติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) อยู่แล้ว จึงเกิดความเคยชินกับความเครียดทำให้สามารถดำเนินชีวิตทั้งเรื่องส่วนตัวและการปฏิบัติงานด้านบัญชีภายใต้ความเครียดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ความเครียดจึงไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่

## 6. ข้อเสนอแนะ

### 6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานกำกับดูแลวิชาชีพบัญชี ได้แก่ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ และกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ซึ่งให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของนักบัญชีเชิงวิชาการทั้งศักยภาพทางบัญชีและจรรยาบรรณทางวิชาชีพเป็นประจำอยู่แล้ว ควรทบทวนมาตรการใหม่ ๆ ที่จะส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักบัญชีเชิงวิชาการและจรรยาบรรณทางวิชาชีพเพิ่มเติม และควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้านความสามารถภายในตนเอง การปรับตัว การจัดการความเครียด และการจัดการอารมณ์ตนเองให้กับนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่อย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดแนวทางที่ทันสมัยและสามารถปฏิบัติได้จริง

2. สถาบันการศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพทางบัญชี จรรยาบรรณวิชาชีพ และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการสร้างฉลาดทางอารมณ์

ด้านความสามารถภายในตนเอง การปรับตัว การจัดการความเครียด และการจัดการอารมณ์ตนเองให้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในยุควิถีชีวิตใหม่อย่างต่อเนื่อง รวมถึงกำหนดแนวทางการพัฒนาดังกล่าวอย่างชัดเจนและปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง

## 6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาผลกระทบของความฉลาดทางอารมณ์และศักยภาพทางบัญชีที่มีต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่ โดยใช้กลุ่มประชากรอื่นเพิ่มเติม เช่น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เป็นต้น โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เช่น แนวคิดและทฤษฎีของ Mayer & Salovey, Schutte, Weisinger เป็นต้น เพื่อมากำหนดตัวแปรอื่นที่นอกเหนือจากงานวิจัยเล่มนี้ ศึกษาการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ประกอบการของสำนักงานบัญชี รวมถึงใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่หลากหลาย เช่น Cluster Analysis, AMOS เป็นต้น

## เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขสาธารณสุข. (2564). **จำนวนผู้ติดเชื้อ Covid-19**. <https://www.ddc.moph.go.th> (สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2565).
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. (2564). **ผลการดำเนินงานของสำนักงานบัญชี**. <https://www.dbd.go.th> (สืบค้นเมื่อ 8 มิถุนายน 2564).
- \_\_\_\_\_. (2564). **จำนวนนักบัญชี**. <https://www.dbd.go.th> (สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2564).
- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน. (2564). **ความปกติใหม่**. <https://www.fda.moph.go.th/PLAN/SitePages/index.html> (สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2565).
- พิมพ์ภรณ์ พึ่งบุญพานิชย์. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับประสิทธิภาพการทำงานและความสำเร็จในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย. **วารสารสุนารี**, 14(1), 57-58.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2564). **ทักษะนักบัญชี**. <https://www.tfac.or.th/upload/9414/1s721TNQoM.pdf> (สืบค้นเมื่อ 4 ธันวาคม 2564).
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2564). **จรรยาบรรณของนักบัญชี**. <https://www.tfac.or.th/upload/9414/5HnUcQr4Rn.PDF> (สืบค้นเมื่อ 4 ธันวาคม 2564).
- สุลิตา สุปิณะ, อรยา เรียบไรสงค์ และอิทธิรัตน์ วงษ์กาฬสินธุ์. (2563). การศึกษาทักษะทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชี:

กรณีศึกษา นักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. **วารสารวิทยาการ  
จัดการปริทัศน์**, 1(22), 124-132.

Aaker, D. A., Kumer, V. & Day, G. S. (2001). **Marketing research (7<sup>th</sup> ed.)**. New York: John Wiley & Sons.

Armstrong, J. S., & Overton, T. S. (1977). Estimating non-response bias in mail surveys. **Journal of Marketing Research**, 14(3), 396-402.

Bar-On, R. (1997). (2006). The Bar-On model of Emotional-social Intelligence (ESI). **Psicothema**, 18, 13-25.

Grove, K., S., Burns, N., & Gray, J. (2003). **The Practice Nursing Research: Appraisal, Synthesis, and Generation of Evidence (8<sup>th</sup> ed.)**. Elsevier.

Hinkle, D.E. (1998). **Applied Statistics for the Behavioral Sciences**. Boston: Houghton Mifflin.

Huy, P. Q., & Phuc, V. K. (2021). Accounting Information Systems in Public Sector towards Blockchain Technology Application: The Role of Accountants' Emotional Intelligence in the Digital Age. **Asian Journal of Law and Economics**, 12(1), 73-94.

Koul, L. (1984). **Methodology of Educational Research**. Vani Education Book, New Delhi.

Lase, E., Hwee, T. S., & Edward, Y. R. (2021). The Effect of Role Conflict and Ethical Sensitivity on Auditor Performance with Moderation of Emotional Intelligence. **Journal of Economics, Business, & Accountancy Ventura**, 24(2), 326-338.

Nunnally, J. C. and I. H. Bernstein. (1994). **Psychometric Theory**. New York: McGraw-Hill.

Phan, H., T., Mai, T., T. & Nguyen, T. T. (2021). The Impact of Emotional Intelligence Orientation on Audit Sustainability: Empirical Evidence from Vietnam. **The Journal of Asian Finance, Economics and Business**, 8(3), 1021-1034.

Royvinnelli, R., J., & Hambleton, R., K. (1977). On the Use of Content Specialists in the Assessment of Criterion Reference Test Item Validity. **Dutch Journal of Educational Research**, 2, 49-60.

Yamane. (1967). **Taro Statistic: An Introductory Analysis**. New York: Harper & row.